

Johannes de Sancto Germanino

Venetiis per Joannem & Gregorium de Singariis

1497 391 pp.

Summa de Exemplis ac similitudinibus rerum Noviter im- pressa

Qui inter omnibus artium professoribus quasi in propria vestari officina desiderat: et ut de oratore primus omnibus Gorgias leontinus sensisse legitur: apte de omnibus scire respondere. Nec non ad bene beateque viuendam vitam instruere. omni studio curare debent et haec similitudinum summam: quia usque adeo abditissimis atque secretioribus gerinanis latebreue occulitam: ubique tandem locorum impensis. Sancti Bernardini de Dinalio ac Gregorii de Gregorio officio editi pturi inueniunt: sine omnino bibliotheca ascribant. ubi in typo cunctarum que sub Saturni orbe sunt rerum: veluti quodam absolute ac totius virtutis speculo altius speculentur. Et ab omni errore ac mentis egredidine innumeris creaturarum exemplis veluti gubernaculis ac indicaminibus sanentur. Nullus quippe in vita hominum est ita obscurus erroribus: quod bonis ductu curaque non splendeat. Eya igitur age lecto: suscipe summas: dignam quam excellentissimum venetorum dominum gratia privilegio exornari singulari: et nullus preter prefatos Sancti Bernardini fratres de Dinalio ipsorum valeat impetrare: seu ipsum facere: vel alibi impressa redere in terris eiusdem. pena amissionis librorum et ducatorum decem pro quolibet contrafactis immunitate prout latino in ipso constat privilegio.

Summa de Exemplis ac similitudinibus rerum, Noviter impressa,

SEMINIANO 1497

Zaber quintus.

Capitulum. cxxii.

Verum et alij q[ui] sunt ex ini-
cio māmōne dantes assimili-
lē p[er] pigmeū q[ui] cito crescat
et p[ro]p[ter]o deficiat. P[er] pigmeū q[ui]
est nōcūrta cubitū ut a grecis
a cubito sūt dicti habentes ut māmōnū
indie iuxta oceānū sicut dicit Aug[ustinus]. In
terris annis sūt p[ro]ficit etatis quāquānes pa-
riūt et in septimo anno senescunt. Sicut er-
go pigmeū breui etate cito veniūt et cito re-
cedunt. Sic diuinū male acq[ui]site usurario-
rum et aliorū cito crescat et cito deficiat. Cito
enī efficiunt diunes et cito paupes. P[ro]p[ter]o,
rū. S[an]ctissima festinata minuet. C[on]tra sicut
dicit Chrysostomus ad Math. H[ab]ita est pecunia
usuraria moriū aspidis. Mercatus enī
ab aspide quasi delectant[ur] vadit in somnū
et p[er] suavitatē soporū moriū: q[ui] tūc vene-
num latēter p[er] oīa mēbra decurrat. Sic q[ui]
sub usura accipit sub tempore quasi benefici
cū senti. Sed usura p[er] oīas facultates ei⁹
decurrat et totū conuertit.

Capitulum. cxxiii.

Mūrulus assimilat et inocero-
tū. unicorni de quo d[icitur] q[ui] h[ab]et
vnū cornū in fronte vel in lo-
ko narū quo oīa p[ro]ficit: q[ui]d
est idomabile aīal et cunctis
liniū nū domīt[ur] et mansuetat. Venato-
res autē ut d[icitur] q[ui] volunt hoc aīal capere
Vgineū aliquā māndū ligat ad arborē iuxta
quā illud aīal d[icitur] transire q[ui]d transiē vū
sentit Vgineū odoris fragrantiam ita inu-
tarur q[ui] omni serocitate deposita in eius
gremio recubilit[ur] et ubera eius labit[ur] et sic q[ui]
li agnus māsuetus faciūs ligat capitū et
tenet. Sic denuo q[ui] an adūctū erat tenerissi-
mū attrahit[ur] odore beatē Vginiū de quo
Canticū. H[ab]u ēstet rē tē. Vginiū dico mā-
date a terrenio delicio[rum] et ligare vōto p[re]-
me casitatis in gremio vici illius delice-
denuo ita humānus et māsuetus est factus
ut possit tenēti ligari et occidi. Job. xxix.
Nunquid volet inoceros senire tibi.
C[on]tra christus figuratus est in illa vacca

rūsa de qua sicut aqua expiatio[n]is in Je-
ge moysi. M[od]estū in iudicia eōg q[ui] religione
aliqd animal in iudicium expiabat p[er] oper-
ationē cuiusdam q[ui] de qua beretur. Nunquid
mādaū enī fūs a d[omi]no q[ui] occipit vacca[rum]
sam et occidit et cōburebat extra iusta et in-
tingebat sacerdos digitū in sanguine et
aspergebat cōtra sores sanctuarii sepe
victibus: cōburebat autē vacca illa igne cū
pelle et carnibus cū sanguine et sumo flan-
me traditis. Adiugebatur et cōbulsionis
gnū cedrinū. P[er]p[ec]ta cōcussio[n]is h[ab]itū tinctua
linis autē cōbulsionis colligebat rotu[m] et
in aqua ponebat ad expiandum. Sed cōbu-
rēo et cinereo colliges et ille q[ui] aspergebat
aqua in quibus cīmīs ponebat iunctū iudi re-
p[er]gabant: Sed ab hac iunctū iudicia purifi-
cabant p[er] solā ablutionē vestimentop[er]: nec
indigebant aqua aspigi et p[er] illā vacca ru-
sam figuratur est xps fūs infinitatē as-
sumptū quā semincus sexus designat: san-
guinē autē passio[n]is eiusdem designabat vac-
ce color. Debet[ur] autē illa vacca cū crinis
integre, q[ui] omnī opatio xpī exp[er]iecta in
qua et ipsilla est macula nec portaret iugū:
q[ui] xp[er]i non portauit iugū peccati. Ide
cipiebat autē duci ad iugis: q[ui] sp[irit]u in-
ponebat trasgressio legis moysi in viola-
tione sabbati. P[er]cipiebat et tradi eleazar
sacerdotū q[ui] ih[es]us occidens in manus
sacerdotū traditus est. Inimolabat autē ex
tra iusta: q[ui] extra portū xp[er]i passus est.
Intingebat autē sacerdotes digitū in san-
guine eius q[ui] in discrezione quā digitus
signat māndū passio[n]is christi est. Vide
randū et uniuersū. Aspergitur autē cōtra ta-
bemaculā p[er] q[ui] synagoga signatur videli-
cet ad cōdenationē iudeorū ip[s]i cedentius
Et hoc sepiē viciib[us] vel p[er] p[ro]p[ter]eū sepiē do-
na spūllanciū: vel proprie[rum] sepiē dico in
quibus dīmne tempus intelligitur. Omne
autē omnia que ad christi incarnationem
pertinent: ignis cremaq[ui]a, sp[irit]ualitatis in-
telligenda. Item p[er] pelle et carnes ex-
teriori xpī opatio designatur p[er] sanguinem
cū subtiliū et intermixtū extero

ra vivificare. Per simum lassitudo fuis et omnia huius pertinentia ad infinitatem. Addeabantur autem tria scilicet cedrus que figurat altitudinem spei vel contemplationis. Isopus qui significat humilitatem vel similitudinem. Coccus bis tinctus qui significat geminam charitatem. Per hec autem dicens Christus passo adherere. Linis autem colligebatur a viro immundo quia relige passionis peruenierunt ad gentes qui fuerunt culpabiles in Christi morte. Apponebatur autem in aqua ad expiandum quia ex passione Christi baptismus fortitur virtutem; emendandi peccata. Sacerdos autem immolans et comburens et colligens cineres et aspergenda immundi erant. quia iudei facti sunt immundi ex occisione Christi per quem peccata nostra expiantur. Et hoc usque ad respernum id est usque ad finem mundi quando reliquie Israel convertentur. Vel quia illi qui tractari sancta intendente ad cunctationem aliorum ipsi econtra aliquas immundicias conrabuntur. ut Iudeus dicit in parola. Et hoc usque ad vesperum id est usque ad finem presentis vite. Item Christus fuit figuratus in illis animalibus que pro peccatis sacerdotum immolabantur in legi iniquitate. Nam primo sacerdos offerebat pro se ipso vitulum et pro peccato arictem in holocaustum. Denique offerebat pro populo duos bircos. quorum unus immolabatur ad expiandum peccatum multitudinis. Et huius birci imolati sanguis inferebatur simul cum sanguine vituli in sancta sanctorum; et significabatur ex eo totum sanctuarium. Corpora vero birci et vituli qui immolati erant pro peccato comburebantur extra casta. Hoc enim fiebat quando offerebatur sacrificium pro aliquo graui peccato vel pro multitudine peccatorum Alter vero bircus emittebatur in desertum. Imponebat vero sacerdos manu super caput eius confessio peccata filiorum Israel. ac si ille bircus portaret ea in desertum. ut a bestiis commederentur quasi portans penam pro peccatis populi. vel le-

gebatur super caput eius aliquis cedula ubi scripta erant peccata Christus. Igitur significatur per vitulum propter virtutem crucis et per arictem quia ipse est dux fidelium. et per bircum propter similitudinem carnis peccati. Et Christus immolatus est pro peccatis sacerdotum et populi. quia per eum passionem et maiores et minores a peccato purgantur. Sanguis autem vituli et birci infertur in sancta sanctorum per sacerdotem quia per sanguinem Christi patet nobis introitus ad regnum celorum. Comburebantur extra casta. quia extra portas Christus non est ut dicitur Hebrews. ultimo. Per bircum qui emittebatur significabatur diuinitas Christi que in solitudinem abiit hominem Christi patientem exhibens; vel significatur concupiscentia mala quam debemus a nobis abijere virtuosos autem motus domino immolare.

Capitulum. cxvij.

Eius carnis scilicet viri de coniuge facit rhere in flutas suspicere et crudelis operiosus. Unde tales similes sunt omnia

duci seminarium filio testiculos amputat quia habent eos suspectos etiam de matribus. Unde matres hoc scientes abscondunt eos sicut dicit Paulus. Sic multi propter zelum typiam etiam propinquos suspectos habent de uxoriis. et quia suspitione non innocentia vulnera et alia crudelia opera sequuntur Ecclesiastes. viii. Ne zelos mulierem sumus tui. debet enim inter coniuges esse non zelus suspitionis sed amor religiosus de quo Apostolus ait Ephesians. v. Viri diligite uxores vestras sicut Christus ecclesiam. quia scilicet in personae fide despoliantur. et ad eternae glorie unitam introducunt. Unde una cum patre et spiritu sancto. vincit et regnat in secula seculorum.

A M E N

Explicit liber quintus de similitudinibus rerum.

L